

ДО
ЧЛЕНОВЕТЕ НА
КОНТРОЛНИЯ СЪВЕТ

СТАНОВИЩЕ
от
Наталия Киселова

Относно: проект на бюджет на Софийския университет за 2021 г.

УВАЖАЕМИ КОЛЕГИ,

Във връзка с предстоящото заседание на Академичния съвет за обсъждане и приемане на бюджета на СУ през 2021 г., в Контролния съвет постъпи пакет от документи, свързани с бюджетната процедура.

А. Предварителна информация

1. Постъпили са материали, изпратени на секретаря на Контролния съвет на електронен носител, които са подготвени за внасяне в Академичния съвет. Материалите са одобрени от Бюджетната комисия за 2021 г., назначена със заповед на Ректора № РД-19-519 от 17.12.2020 г. и са обсъдени на заседание на Съвета на деканите, проведено на 01.03.2021 г.
  - 1.1. Методика за определяне на приноса на основните звена за осъществяване на обучението по всяко професионално направление, за целите на разпределението на получените приходи от такси за обучение, приходи от обучение съгласно разпоредбите на чл. 21, ал. 2, 3 и 5 от ЗВО и на средствата от държавния бюджет за издръжка на обучението през 2021 г.
  - 1.2. Таблици 1 към Методиката по ОКС / ОНС;
  - 1.3. Таблици 2 към Методиката по ОКС / ОНС;
  - 1.4. Таблица 3 към Методиката;
  - 1.5. Таблица 4 към Методиката;
  - 1.6. Разпределение на бюджета на СУ за 2021 г. между основните и обслужващи звена
  - 1.7. Доклад от Ректора до членовете на Академичния съвет за утвърждаване на бюджет на основните структурни звена (факултети и департаменти) и приходите и разходите за издръжка на обслужващи звена за 2021 г.
2. Относима правна уредба:
  - 2.1. Съгласно чл. 90, ал. 1 от ЗВО държавното висше училище съставя, изпълнява, приключва и отчита бюджет. Във връзка с чл. 34а, ал. 3, т. 2 от ЗВО, чл. 35, ал. 2, т. 4 от ПУДСУ и чл. 10 от Правилата за правомощията, функциите и отговорностите на основните участници в бюджетния процес в СУ, Контролният съвет представя становище по проекта за бюджет на СУ.
  - 2.2. Член 198 от ПУДСУ предвижда, че Университетът има самостоятелен бюджет. Бюджетът на Университета е планът на очакваните приходи и разходи за една

календарна година¹. Бюджетът на Университета и отчетът за неговото изпълнение за съответната финансова година се приемат от Академическия съвет след отчитане на мнението на Контролния съвет (чл. 198, ал. 6 от ПУДСУ).

2.3. Съгласно чл. 72, ал. 5 от ЗВО дейността на Студентския съвет се финансира от висшето училище в размер, който е не по-малко от 1 на сто от таксите за обучение. Средствата се използват за защита на социалните интереси на студентите, за провеждане на културна, спортна, научна, творческа и международна дейност.

2.4. Като финансов план бюджетът на СУ има съответно предвидени в ПУДСУ приходи² и разходи³.

2.5. Съществена промяна има в разпоредбата на чл. 90, ал. 4 на ЗВО (Обн., доп. - ДВ, бр. 17 от 2020 г.). **Не по-малко от 75 на сто от приходите от такси за обучение и от средствата от държавния бюджет за издръжка на обучението**, определени по реда на чл. 91, ал. 2 и 3 от ЗВО⁴, постъпили за обучението на студенти и докторанти по отделно

---

¹ **Член 198, ал. 2.** Разпределението и управлението на бюджета се осъществява въз основа на принципите на целесъобразност на разходите, стабилно финансово управление, обвързаност на приходите и разходите, солидарност в покриването на разходите, частично децентрализирано управление на средствата, създаване на централни фондове за стратегическо развитие.

(3) В рамките на общия бюджет на Университета Академическият съвет ежегодно утвърждава бюджет на основните и обслужващи звена. Всички основни и обслужващи звена правят пропорционални отчисления за Университета от реализираните собствени приходи. Разпределението и управлението на бюджета на Университета се осъществяват въз основа на приет от Академическия съвет правилник.

² **Член 198, ал. 4.** Приходите в бюджета се формират от:

1. субсидии от държавния бюджет, определени със закон;
2. такси от кандидатстудентски кампании, обучение на студенти, докторанти и специализанти;
3. приходи от научноизследователска и консултантска дейност, както и от права на интелектуална собственост;
4. финансови средства по международни програми;
5. приходи от стопанска дейност, включително дялово участие в търговски дружества;
6. приходи от входни билети при посещение в ботанически градини, музеи, изложби и др.;
7. дарения, завещания, завети и спонсорство;
8. средства от отдадени под наем вещи и имоти, отстъпено право на ползване или съвместна дейност по договор с трети лица;
9. други допустими от закона приходи.

³ **Член 198, ал. 5.** Разходите по бюджета на Университета се извършват до размера на постъпилите приходи и на бюджетните кредити. Средствата по бюджета на Университета се разходват за:

1. финансиране на обучението и научноизследователската дейност в страната и в чужбина;
2. поддържане и повишаване на квалификацията на научно-преподавателските кадри и работниците и служителите от административния и помощен персонал;
3. развитие на материалната база на Университета;
4. издръжка на общоуниверситетските дейности;
5. застраховане, поддържане и ремонт на застроените имоти – публична държавна собственост.

⁴ **Член 91, ал. 2.** Средствата за издръжка на обучението се определят въз основа на:

1. диференцирани нормативи по професионални направления за един студент, определени с акт на Министерския съвет;
2. броя на приетите в рамките на броя по чл. 9, ал. 3, т. 6, буква "а" студенти и докторанти;
3. комплексна оценка за качеството на обучението и съответствието му с потребностите на пазара на труда, формирана въз основа на критерии, определени с акт на Министерския съвет, включваща и резултатите от оценката при акредитацията на висшето училище и неговите специалности;
4. изпълнението на стратегическите цели и задачи по чл. 10, ал. 2, т. 9 съгласно методика, определена в акта по т. 3.

Ал. 3. Средствата за издръжка на обучението на докторантите в организациите по чл. 47, ал. 1 се определят въз основа на:

1. диференцирани нормативи по докторски програми за един докторант, определени от Министерския съвет;
2. броя на приетите докторанти по чл. 9, ал. 3, т. 6, буква "г";

професионално направление, намалени с общите за висшето училище разходи, се използват за финансиране на разходи за същото професионално направление.

Б. Като се запозна с представените материали, КС констатира:

1. Със Закона за държавния бюджет на Република България за 2021 г. са утвърдени по видове показатели бюджетите на държавните органи, министерствата и ведомствата за 2021 г., в т.ч. и максималните размери на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г. и на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г.

1.1. С чл. 5 от Постановление № 408 на Министерския съвет от 23.12.2020 г. за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2021 г. (ПМС № 408/2020 г.), Министерският съвет утвърди предназначението на трансферите по чл. 16, ал. 4 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2021 г. от бюджета на Министерството на образованието и науката за Българската академия на науките и за държавните висши училища, вкл. за СУ. Показателите по бюджета на СУ за 2021 г. са посочени в приложение № 6 на Постановлението и трябва да бъдат съобразени с нормативната уредба и с вътрешните правила на СУ⁵.

---

3. комплексна оценка за качеството на обучението и съответствието му с потребностите на пазара на труда, формирана въз основа на критерии, определени с акта по ал. 2, т. 3, включваща резултатите от оценката при акредитацията на докторските програми.

⁵ Бюджетът на Университета за 2021 г. и разпределението му по звена трябва да е съобразен с нормативната уредба и вътрешните документи в тази област, както следва:

1. Закон за висшето образование;
2. Закон за публичните финанси;
3. Закон за държавния бюджет на РБ за 2021 г.;
4. ПМС № 408 от 23.12.2020 г. за изпълнението на държавния бюджет за 2021 г.;
5. ПМС № 162 от 20.06.2001 г. за определяне на диференцирани нормативи за издръжка на обучението на един студент по професионални направления;
6. ПМС № 328 от 30.11.2015 г. за определяне на средствата от държавния бюджет за издръжка на обучението в държавните висши училища в зависимост от комплексна оценка за качеството на обучението и съответствието му с потребностите на пазара на труда;
7. ПМС № 64 от 25.03.2016 г. за условията и реда за утвърждаване на броя на приеманите за обучение студенти и докторанти в държавните висши училища и за приемане на Списък на приоритетните професионални направления и на Списък на защитените специалности;
8. ПМС № 90 от 26.05.2000 г. за условията и реда за предоставяне на стипендии на студентите, докторантите и специализантите от ДВУ и научни организации;
9. ПМС № 129 от 2000 г. за определяне на минимални диференцирани размери на паричните средства за физическо възпитание и спорт, които се осигуряват от държавния бюджет;
10. РМС № 275 от 23.04.2020 г. за определяне на таксите за кандидатстване и обучение в държавните висши училища за учебната 2020/2021 г.;
11. РМС № 593 от 20.07.2016 г. за условията и реда за разплащанията на разпоредители с бюджет по договори;
12. НАРЕДБА за условията и реда за оценката, планирането, разпределението и разходването на средствата от държавния бюджет за финансиране на присъщата на държавните висши училища научна или художественотворческа дейност, приета с ПМС № 233 от 10.09.2016 г.;
13. Указания на Министерство на финансите относно изпълнението на държавния бюджет за 2021 г.;
14. Методически указания № 91-04-21 от 28.02.2017 г. и № 91-04-39 от 02.05.2017 г. на министъра на образованието и науката за прилагането на чл. 90, ал.5 и ал. 6 от ЗВО;
15. Правила за правомощията, функциите и отговорностите на основните участници в бюджетния процес в СУ – утвърдени от АС на СУ на 28.03.2018 г.;
16. ПРАВИЛНИК за бюджета на Софийския университет “Св. Климент Охридски” – приет от АС на СУ на 27.03.2019 г.;
17. МЕТОДИКА за определяне на приноса на основните звена за осъществяване на обучението по всяко професионално направление, за целите на разпределението на получените приходи от такси за обучение и

1.2. Ректорът информира КС, че назначената с негова Заповед Бюджетна комисия **не предвижда промени в Правилника за бюджета на СУ „Св. Климент Охридски“ и необходимост от утвърждаване на нова Методика за определяне на приноса на основните звена за осъществяване на обучението по всяко професионално направление**, за целите на разпределението на получените приходи от такси за обучение, приходи от обучение съгласно разпоредбите на чл. 21, ал. 2, 3 и 5 от ЗВО и на средствата от държавния бюджет за издръжка на обучението през 2021 г., в съответствие с чл. 90, ал. 5 от ЗВО.

2. Проект на Бюджет на СУ за 2020 г.:

2.1. Приходи (трансфери от държавния бюджет за издръжка на обучението, приходи от такси за обучение и приходи от обучение съгласно разпоредбите на чл. 21, ал. 2, 3 и 5 от ЗВО).

2.1.1. Планираните в бюджета на Университета трансфери от държавния бюджет за издръжка на обучението през 2021 г. са 70 656 607 лв., Трансферите от държавния бюджет осигуряват средства за издръжка на обучението на 19 784 средноприравнен брой учащи (по ЗДБРБ за 2021), при среден норматив за издръжка 2 876 лв., включващ:

- диференцираните нормативи за издръжка на обучението, определени по професионални направления с ПМС № 162 от 2001 г.;

- средства за издръжка на обучението в защитените специалности (определени в ПМС № 64 от 2016 г.), по реда на чл. 3 от ПМС 162/2001 г.;

- средствата от държавния бюджет за издръжка на обучението в зависимост от комплексната оценка за качеството на обучението и съответствието му с потребностите на пазара на труда в съответствие с ПМС № 328 от 2015 г.;

- средства от държавния бюджет по чл. 91, ал. 4, т. 2 от ЗВО - за компенсиране на освобождаването от такси за обучение, извършено по реда на чл. 95, ал. 7, т. 8 - ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“;

- средства от ДБ по чл. 105 от ЗДБРБ за 2021 г. - за увеличаване на заплатите.

В чл. 7 от ПМС № 408 от 2020 г. е **определен базов норматив за издръжка на обучението на един учащ се в държавните висши училища за 2021 г. в размер на 693 лв.** Диференцираните нормативи за издръжка по професионални направления (определени в ПМС 162/2001 г.), **действащи през 2021 г., като размерът им е различен за учащите в различните курсове на обучение.**

В рамките на средствата, предоставени като трансфер от държавния бюджет за издръжка на обучението, съгласно ПМС 162/2001 г. са предвидени средства за защитените специалности, определени в ПМС 64/2016 г.⁶

Най-висок дял от приходите от такси за обучение и приходи от обучение съгл. чл. 21, ал. 2, 3 и 5 от ЗВО заемат тези за обучение в ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“ след средно образование – 16 894 594 лв. – 69.7 % (спрямо 67,8% през 2020 г.) от всички приходи от учащи, следвани от таксите и приходите от обучение съгласно разпоредбите на чл. 21, ал. 3 от ЗВО в ОКС „магистър“ след друга ОКС – 6 798 565 лв. – 28% (спрямо 25,7 % през 2020 г.). Най-малко са приходите от такси и от обучение на докторанти – 546 698 лв. – 2,3% (спрямо 6,5% през 2020 г.).

на средствата от държавния бюджет за издръжка на обучението, в съответствие с чл. 90, ал. 5 от ЗВО, приета от АС на СУ.

⁶ Средствата се предоставят като производението от положителната разлика между 25 и броя на приетите за обучение студенти в първи курс, но не повече от 20, и 90 % от диференцирания норматив за професионално направление на съответната защитена специалност, плюс по 15 000 лв. за всяка от специалностите в списъка. Тези средства не се включват в Методиката за разпределение, а са насочени директно към факултетите, в рамките на които функционират изброените специалности – ФКНФ, ИФ и ФзФ.

2.1.2. Очакваните постъпления от такси за обучение и приходи от обучение по чл. 21, ал. 2, 3 и 5 от ЗВО се определят по професионални направления, на база на специалностите в тях, отделно за всяка образователно – квалификационна / образователно – научна степен, на база на броя на студентите и определените размери на таксите с решения на Министерския съвет и решения на Академичния съвет.

При разпределението на пълния размер на постъпленията от такси за обучение, приходи от обучение по чл. 21, ал. 2, 3 и 5 от ЗВО и трансфер от държавния бюджет за издръжка на обучението, **75 на сто се използват за финансиране на разходи в професионалното направление, за което са получени средствата.**

Бюджетната комисия, избрана от АС и назначена със заповед на Ректора, е разгледала и анализирала Методиката и не предлага промяна на същата за 2021 г. Единствено часовете на преподавателите, изпълняващи учебните планове по различните специалности, са от летния семестър на учебната 2019/2020 г. и за зимния семестър на учебната 2020/2021 г.

Очакваните постъпления от трансфер от държавния бюджет за издръжка на обучението се определят по професионални направления на база на специалностите в тях, отделно за всяка образователно – квалификационна / образователно – научна степен, в съответствие със средноприравнения брой студенти, размерите на диференцираните нормативи за издръжка на обучението по ПМС 162/2001 г. и коефициентите за качество и реализация по ПМС 328/2015 г.

Очакваните постъпления от такси за обучение и приходи от обучение по чл. 21, ал. 2, 3 и 5 от ЗВО се определят по професионални направления, на база на специалностите в тях, отделно за всяка образователно – квалификационна / образователно – научна степен, на база на броя на студентите и определените размери на таксите с решения на Министерския съвет и решения на Академичния съвет.

Разходите на обслужващите звена и общите разходи на СУ се финансират извън определения процент за професионалните направления по чл. 90, ал. 4 от ЗВО, в рамките на 25-те процента отчисления и от средствата по чл. 91а, ал. 1 от ЗВО, които остават на разположение на Университета през 2021 г.

Приносът на основните звена за осъществяване на обучението по всяко професионално направление на база % на участие на преподавателите от съответното звено в изпълнението на учебния план за всяка ОКС / ОНС е детайлно представен в таблици 1 и 2 към Методиката, отделно за ОКС „бакалавър“ / ОКС „магистър“ след средно образование, ОКС „магистър“ и ОНС „доктор“.

Анализът на участието на преподавателите от едни звена в изпълнението на учебни планове на други звена за летния семестър на учебната 2019/2020 г. и за зимния семестър на учебната 2020/2021 г., показва, че в ОКС „бакалавър“ най- висок процент на изпълнение на собствените учебни планове имат преподавателите от МФ – 98,1 % и ФМИ – 97,2%, а най-нисък – преподавателите от ФЖМИ – 73%. Най-малко е участието на преподаватели от Медицински факултет в изпълнение на учебни планове на други звена – 0,9%, а най- високо е на преподавателите от ФСлФ – 22,5%.

2.1.3. Други собствени приходи на Университета за 2021 г.

Извън таксите за обучение и приходи за обучение по чл. 21, ал. 2, 3 и 5 от ЗВО, в бюджета на Университета постъпват и следните други собствени приходи, съгласно т. 9.2, 9.3 и 9.4 от Правилника за бюджета:

- такси за кандидатстване;
- следдипломна квалификация;
- административни услуги за неучащи в Университета, чиито размери не може да надвишават необходимите материално-технически и административни разходи по предоставяне на услугата;

- научноизследователска дейност и реализация на създадените научноизследователски резултати и други обекти на интелектуална собственост;
- експертно- консултантска,
- спортна и лечебна дейност,
- права върху интелектуална собственост;
- отдадени под наем вещи и имоти, отстъпено право на ползване или съвместна дейност по договори с трети лица;
- стопанска дейност, свързана с основната дейност на Университета, включително дялово участие в търговски дружества;
- международни проекти и програми
- други дейности, свързани с учебния процес;
- други допустими от закона приходи
- помощи и дарения от страната и чужбина
- завещания, завети, спонсорство и др.

2.1.4. Други трансфери от държавния бюджет по чл. 91 от ЗВО с целеви характер: за научна дейност, издаване на учебници и научни трудове; за социално-битови разходи на учащите; за капиталови разход.

2.2. Разходи през 2021 г.

Разработването на разходната част на бюджета се базира на остойносттаване на отделните видове доставки, услуги, други и включва информация за персонала, разходи за труд през финансовата година, бюджетни разходи по параграфи, бюджетни разходи за доставки и услуги, бюджетни разходи за капиталови проекти и т.н.

Бюджетът обхваща разходите, необходими за поддържане на нивото и качеството на предоставените през плановата година услуги, но не по-ниски от тези през предходната година, разходите за разкриване и предоставяне на нови дейности и услуги, както и разходите, необходими за повишаване на нивото и качеството на съществуващите услуги (по възможност). Анализът на разходната част на бюджета се извършва по дейности и звена.

Съгласно т. 18.5. от Правилника за бюджета, приоритетите при извършване на плащанията по видове разходи през 2021 г. са в следната последователност, като разходът с най-висок приоритет е посочен на първо място:

2.2.1. Стипендии;

2.2.2. Трудови възнаграждения и осигурителни плащания. Най-голям относителен дял от разходите в бюджета на Университета заемат средствата за работни заплати, обезщетения, извънтрудови възнаграждения и свързаните с тях социално- и здравноосигурителни плащания;

2.2.3. Държавни и местни данъци;

2.2.4. Извънтрудови възнаграждения и осигурителни плащания;

2.2.5. Експлоатационна издръжка на сградите – отопление, осветление, вода, консумативи;

2.2.6. Учебни и научноизследователски разходи;

2.2.7. (съ)финансиране на проекти и програми;

2.2.8. Текущ ремонт, основен ремонт и придобиване на дълготрайни активи;

2.2.9. Други разходи.

2.3. Наличности, дефицит, излишък и финансиране

Съгласно чл. 19 от Правилника за бюджета и т. 15 от Методиката на СУ, превишението на приходите над разходите в края на календарната година преминава като наличност в бюджета на Университета за следващата година. Изведените бюджети на основните структурни звена се допълват с неизразходваните към края на предходната година средства от държавния бюджет за издръжка на обучението и приходите от такси и други приходи, формирали бюджета на основното звено, като тези средства не подлежат на преразпределение по методиката за съответната година.

Наличността на 01.01.2021 г. по банкови сметки, която ще се разпредели към бюджетите на основните звена след приемане на отчета за 2020 г. и ще допълни определените за 2021 г. бюджети. В предложението от Ректора материал преходният остатък от 2020 г. не е разпределен по звена.

2.4. Бюджет на Студентския съвет

2.4.1. В рамките на бюджета на Университета, се финансира дейността на Студентския съвет - по чл. 72, ал. 5 от ЗВО и чл. 39 от Правилника за бюджета - 1,3% от приходите от такси за обучение и приходите от обучение по чл. 21, ал. 2, 3 и 5 от ЗВО се насочват за финансиране на дейността на Студентския съвет. Съгласно решението на бюджетната комисия, по изключение през 2021 г., бюджетът на Студентския съвет за 2021 г. ще се допълнят с остатъка от 2020 г.

2.4.2. В отделен доклад е направен анализ на финансирането на СС към СУ, изготвен от студент В. Любомирова – член на КС от квотата на студентите и докторантите.

В. Въз основа на гореизложеното КС реши:

1. Проектът за Бюджет на СУ за 2021 г., който е предоставен на КС, съответства на чл. 90 и чл. 91 от ЗВО.

1.1. В частта за приходите бюджетът е законосъобразен. Така както са представени приходите в Таблици №1-4 са съобразно законовите изисквания.

1.2. В частта за разходите бюджетът трябва да съответства на чл. 90, ал. 4 от ЗВО.

1.3. Обявява за законосъобразно формирането и разпределението на бюджета на Студентски съвет като част от общия бюджет на Софийски университет „Св. Климент Охридски”.

2. Да бъде изпратено становището на КС на АС при приемане на бюджета на СУ за 2021 г.

3. Да бъде представен в КС от Ректорското ръководство Отчет за изпълнението на бюджета на СУ за 2020 г. в разумен срок.

21 март 2021 г.

С уважение: